

Wyrok z dnia 24 października 1996 r.
II URN 34/96

Pominięcie przez są dowodu z opinii biegłych, stwierdzającej związek inwalidztwa z wypadkiem przy pracy i przyznanie wnioskodawcy renty inwalidzkiej z ogólnego stanu zdrowia, należy potraktować jako sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, skoro z treści opinii biegłego wynika co innego niż zostało ustalone przez sąd.

Przewodniczący SSN: Teresa Romer, Sędziowie: SN Jerzy Kuźniar (sprawozdawca), SA Zbigniew Myszka.

Sąd Najwyższy, z udziałem prokuratora Prokuratury Krajowej Jana Szewczyka, po rozpoznaniu w dniu 24 października 1996 r. sprawy z wniosku Józefa J. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w K. o rentę inwalidzką z tytułu wypadku przy pracy, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie z dnia 31 maja 1995 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Wojewódzkiemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Wnioskodawca Józef J., urodzony 17 lutego 1954 r. dochodził początkowo przyznania renty inwalidzkiej z ogólnego stanu zdrowia dla członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej.

Decyzją z dnia 29 listopada 1990 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w K. uwzględnił wniosek i przyznał rentę inwalidzką według III grupy od dnia 8 października 1990 r., tj. od dnia złożenia wniosku, realizując jej wypłatę od dnia 3 listopada 1990 r., to jest od rozwiązania umowy o pracę.

Obwodowa i Wojewódzka Komisje Lekarskie do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia ustaliły, że wnioskodawca jest inwalidą III grupy z ogólnego stanu zdrowia od lipca 1990 r. [...]. W aktach rentowych wnioskodawcy znajduje się protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy, z którego wynika, że w dniu 10 lipca 1978 r. uległ on wypadkowi przy pracy, doznając "złamania drugiego kręgu lędźwiowego", co spowodowało powstanie długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 15% (orzeczenie OKiZ [...] w K. z dnia 6 lutego 1979 r.).

W roku 1994 Józef J. wystąpił z nowym wnioskiem o przyznanie renty inwalidzkiej z tytułu wypadku przy pracy, zaś organ rentowy decyzją z dnia 10 marca 1994 r. odmówił przyznania tego świadczenia i wstrzymał z dniem 1 kwietnia 1994 r. wypłatę dotąd wypłacanej renty inwalidzkiej z ogólnego stanu zdrowia, wobec orzeczenia WKiZ [...] w K. nie zaliczającego wnioskodawcy do żadnej z grup inwalidów z tytułu wypadku przy pracy i z ogólnego stanu zdrowia.

Odwołanie wnioskodawcy od tych decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu

Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie z dnia 6 września 1994 r. [...]

Kolejny wniosek o przyznanie renty inwalidzkiej, został negatywnie załatwiony decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w K. z dnia 16 grudnia 1994 roku.

Po rozpoznaniu odwołania wnioskodawcy, Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie wyrokiem z dnia 31 maja 1995 r., zmienił powyższą decyzję i przyznał odwołującemu się rentę inwalidzką według III grupy z ogólnego stanu zdrowia od dnia 3 listopada 1994 r., dzieląc opinię biegłych sądowych co do inwalidztwa, pomijając jednak, że według opinii, inwalidztwo zostało spowodowane wypadkiem przy pracy w roku 1978.

Powyższy wyrok zaskarżył rewizją nadzwyczajną Minister Sprawiedliwości i zarzucając rażące naruszenie prawa, tj. art. 3 § 2 i 278 § 1 KPC oraz art. 18 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r., Nr 30, poz. 144 ze zm.), a nadto naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej, wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Wojewódzkiemu do ponownego rozpoznania. Wyrokując w sprawie, Sąd pominął opinię biegłych co do przyczyn stwierdzonego inwalidztwa, jego związku z wypadkiem przy pracy. Opinia ta nie zawiera daty powstania inwalidztwa, stąd materiał dowodowy wymaga uzupełnienia, gdyż "wnioskodawcy może ewentualnie przysługiwać renta inwalidzka wypadkowa już od 7 września 1994 r., to jest od następnego dnia po dacie wydania wyroku przez Sąd Wojewódzki w dniu 6 września 1994 r.". Pozbawienie pracownika zagwarantowanych prawem świadczeń narusza także interes Rzeczypospolitej Polskiej i dlatego rozpatrzeniu rewizji nie stoi na przeszkodzie upływ terminu przewidzianego w art. 421 § 2 KPC.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpatrywany w sprawie wniosek Józefa J. o przyznanie renty inwalidzkiej, złożony został w dniu 3 listopada 1994 r., po prawomocnym oddaleniu przez Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie odwołania wnioskodawcy od decyzji organu rentowego z dnia 10 marca 1994 r. odmawiającej przyznania renty inwalidzkiej z tytułu wypadku przy pracy, jakiemu wnioskodawca uległ w dniu 10 lipca 1978 r. i wstrzymującej wypłatę renty inwalidzkiej według III grupy z ogólnego stanu zdrowia, wypłaconej od dnia 3 listopada 1990 r. (wyrok z dnia 6 września 1994 r.[...]).

Wobec odwołania wnioskodawcy od negatywnej decyzji organu rentowego z dnia 16 grudnia 1994 r., Sąd Wojewódzki dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy: internisty, neurologa, chirurga ortopedy i psychiatry dla ustalenia, czy odwołujący się "jest inwalidą którejkolwiek z grup i od kiedy", pomijając, że sporne było również, czy ewentualne inwalidztwo, pozostawało w związku z wypadkiem przy pracy.

W złożonej opinii z dnia 30 marca 1995 r. biegli rozpoznali u badanego między innymi przebyte złamanie kręgu L₂ ze zniekształceniem oraz zwężenie kanału kręgowego na wysokości tego kręgu z objawami chromania [...], co czyni wnioskodawcę niezdolnym do wykonywania ciężkich prac fizycznych i uzasadnia zakwalifikowanie go do III grupy inwalidów w związku z wypadkiem przy pracy w 1978 roku.

Podzielając opinię biegłych co do istnienia u odwołującego się inwalidztwa III

grupy, Sąd przeoczył jednak konkluzję opinii o związku inwalidztwa z przebyłym wypadkiem przy pracy, przyznając dochodzone świadczenie od dnia 3 listopada 1994 r. z ogólnego stanu zdrowia. Powyższe przeoczenie (Sąd bowiem nie zakwestionował opinii biegłych również w części dotyczącej związku stwierdzonego inwalidztwa z przebyłym wypadkiem przy pracy), stanowi sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego materiału, skoro z treści dowodu z opinii biegłych wynika co innego niż zostało przyjęte. W takim stanie rzeczy wyrok nie może być uznany za trafny. Jednak brak podstaw - w materiale sprawy - do zmiany tego wyroku i orzeczenia co do meritum. W opinii biegłych nie została bowiem podana data wystąpienia inwalidztwa w sensie pogorszenia stanu zdrowia w stosunku do stwierdzonego w toku postępowania sądowego [...] (wówczas skutkiem wypadku przy pracy inwalidztwo) jeszcze nie było. Z uzasadnienia opinii zdaje się wynikać, że inwalidztwo istnieje od 1978 r., to jest od daty wypadku, wtedy bowiem doszło do złamania kręgu, ale opinia w tej części nie odnosi się do odmiennych twierdzeń biegłych, zawartych w opinii wydanej dla potrzeb postępowania zakończonego wydaniem wyroku w dniu 6 września 1994 r. Nie wyjaśnienie tej okoliczności wymaga stosownego uzupełnienia postępowania sądowego, skoro według daty wniosku (3 listopad 1994 r.) nie jest wykluczone przyznanie prawa do renty inwalidzkiej wypadkowej już od dnia 7 września 1994 r. (art. 99 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin - Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.).

Pozbawienie wnioskodawcy należnych według prawa świadczeń z ubezpieczenia społecznego na skutek rażącego naruszenia prawa, narusza równocześnie interes Rzeczypospolitej Polskiej, co uzasadnia uwzględnienie rewizji nadzwyczajnej mimo upływu terminu określonego w art. 421 § 2 KPC.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji po myśli art. 422 § 2 KPC.

=====